

# Emergency .... Episode 4

## สมบุญ จิระชาญชัย

---

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านความปลอดภัยทางรังสี

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เรียบเรียง

## จากความเดิมตอนที่แล้ว

---

ผู้เขียนได้เล่าถึง **“เครือข่ายบุคลากร”** ที่สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะดำเนินการให้ **ครบทุกจังหวัด** ในประเทศไทย โดยเป็นการพัฒนาเครือข่ายบุคลากรจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตำรวจ ทหาร ศาลากร ดับเพลิง บุคลากรทางการแพทย์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคเอกชน และอื่นๆที่จะเพิ่มเข้ามาในอนาคตในการเข้าร่วมการฝึกอบรม/ฝึกซ้อม ในหลักสูตรต่างๆที่สำนักงานฯ จัดขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะด้านนิวเคลียร์และรังสี การประสานงานเครือข่าย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้การปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องประสานบูรณาการไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และต่อเนื่องในการระงับเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีที่อาจเกิดขึ้น

# “เครือข่ายบุคลากร” ปัจจุบันมีจำนวนเท่าไร?

---

ในฐานะที่ผู้เขียนได้ติดตามบันทึกข้อมูลอย่างต่อเนื่อง สำหรับปีงบประมาณนี้ (พ.ศ.๒๕๖๐) ณ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ได้ดำเนินการฝึกอบรม ฝึกซ้อมครบตามแผนงานประจำปีไปแล้ว กระบี่เป็นจังหวัดล่าสุดที่เพิ่มเติมขึ้นมาจากบทความ “*Emergency Episode 3*” ทำให้ปัจจุบันมีจำนวนเครือข่ายบุคลากรทั้งสิ้น ๑,๓๔๑ คน จาก ๔๗ จังหวัดทั่วประเทศ

# “เครือข่ายบุคลากร” เหล่านี้ได้รับการ “เพิ่มทักษะอะไรบ้าง?”

นี่คือ ๒๕ หัวข้อวิชาที่สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเตรียมไว้สำหรับการฝึกซ้อม/ อบรม สำหรับมาตรฐาน ๕ วัน

- ๑) บทบาทและภารกิจของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติในการเตรียมพร้อมต่อเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศไทย (๑ ชั่วโมง)
- ๒) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรังสี (๑ ชั่วโมง)
- ๓) หลักการป้องกันอันตรายจากรังสี (๑ ชั่วโมง)
- ๔) ผลกระทบของรังสีต่อสิ่งมีชีวิต (๑ ชั่วโมง)
- ๕) ตัวอย่างเหตุการณ์และการดำเนินการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินทางรังสี (๑ ชั่วโมง)
- ๖) การปฏิบัติงานเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินทางรังสี (๑ ชั่วโมง)
- ๗) เครื่องวัดรังสีและการใช้งาน (๑ ชั่วโมง)
- ๘) ปฏิบัติการเครื่องวัดรังสีและการใช้งาน (๑.๓๐ ชั่วโมง)
- ๙) ปฏิบัติการตรวจวัดรังสีในกรณีต่างๆ (๑.๓๐ ชั่วโมง)
- ๑๐) ปฏิบัติการเครื่องป้องกันและชุดปฏิบัติงานฉุกเฉินทางรังสี (๑ ชั่วโมง)



- ๑๑) การจัดการการ(เปราะ)เปื้อนทางรังสี (๑ ชั่วโมง)
- ๑๒) ปฏิบัติการจัดการการ(เปราะ)เปื้อนทางรังสี (๑ ชั่วโมง)
- ๑๓) ตัวอย่างวัสดุกัมมันตรังสีและการใช้งาน (๑ ชั่วโมง)
- ๑๔) โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ (๑ ชั่วโมง)
- ๑๕) การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ (๑ ชั่วโมง)
- ๑๖) การจัดการทางการแพทย์ฉุกเฉินรังสี ก่อนนำส่งโรงพยาบาล (๑ ชั่วโมง)
- ๑๗) สาธิตการขจัดสารกัมมันตรังสีเบื้องต้นและการเคลื่อนย้าย (๑ ชั่วโมง)
- ๑๘) การบริหารจัดการผู้บาดเจ็บเปื้อนรังสีที่ห้องฉุกเฉิน (๑ ชั่วโมง)
- ๑๙) สาธิตการจัดเตรียมสถานที่(ห้องพยาบาลฉุกเฉินทางรังสี (๑ ชั่วโมง)
- ๒๐) สาธิตการขจัดการเปื้อนสารกัมมันตรังสีเฉพาะที่ (๑ ชั่วโมง)
- ๒๑) การปฏิบัติการณ์นำส่งผู้บาดเจ็บเปื้อนสารกัมมันตรังสี (๑ ชั่วโมง)
- ๒๒) ปฏิบัติการณ์จำลองสถานการณ์ (Tabletop Exercise) (๓ ชั่วโมง)
- ๒๓) ปฏิบัติการณ์จำลองสถานการณ์ภาคปฏิบัติ (Field Exercise) (๓ ชั่วโมง)
- ๒๔) การทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม (๑ ชั่วโมง)
- ๒๕) ประเมินผลการฝึกอบรม (๑ ชั่วโมง)

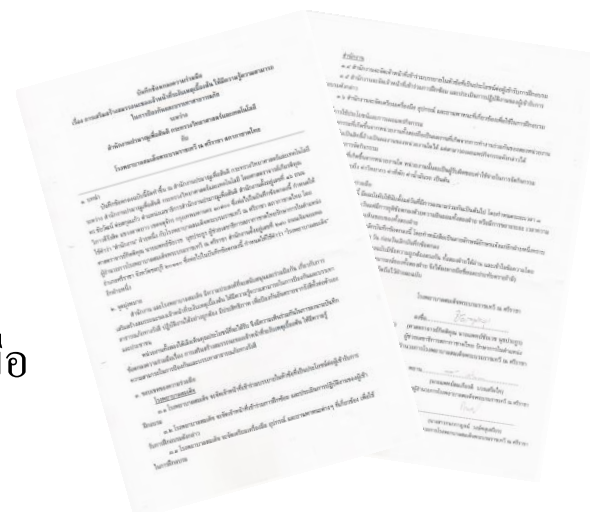


## วิทยากรผู้สอน/อบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

หัวข้อที่	ดำเนินการโดย	จำนวนชั่วโมง
๑ – ๑๕	วิทยากรจากสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	๑๖
๑๖ – ๒๑	วิทยากรจากโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา สภากาชาดไทย	๖
๒๒ – ๒๕	วิทยากรจากสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ร่วมกับ วิทยากรจาก โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา สภากาชาดไทย	๘

**ทักษะ** ที่ได้นั้นประกอบด้วยการปูพื้นฐานให้เห็นภาพเชิงกว้างของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ อาทิ หน้าที่ภารกิจ การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือรองรับการดำเนินการ ช่องทางสื่อสารเพื่อแจ้งข้อมูลหรือประสานงาน รวมถึงพื้นฐานความรู้วิชาการด้านต่างๆที่จำเป็นต้องมี เช่น การนำหลักการป้องกันอันตรายจากรังสีมาประยุกต์ใช้กับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น การฝึกใช้เครื่องมือที่จำเป็นในการสาธิต ชักซ้อมและทดสอบการใช้งานจริง อาทิ เครื่องสำรวจรังสี อุปกรณ์วัดปริมาณรังสีสะสม ชุดป้องกันการเปราะเปื้อนทางรังสี เป็นต้น

ในส่วนที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์นั้น มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อการดูแลผู้บาดเจ็บที่อาจมีการเปราะเปื้อนสารกัมมันตรังสีในการเคลื่อนย้ายจากสถานที่เกิดเหตุมายังห้องพยาบาลฉุกเฉินทางรังสี โดยฝึกซ้อมร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรของสำนักงานฯ นั่นคือ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา สภากาชาดไทย ที่ได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) (ฉบับแรก) ระหว่างกันเรื่อง **“การเสริมสร้างสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ระงับเหตุเบื้องต้นให้มีความรู้ความสามารถในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย”** ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ไปเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕



ส่วนที่สำคัญก็คือการประกอบองค์ความรู้ทั้งหมดตามที่กล่าวไว้ข้างต้น นำไปสู่ปฏิบัติการ Tabletop Exercise เพื่อซักซ้อม ก่อนที่จะปฏิบัติการจำลองภาคปฏิบัติ Field Exercise ตามโจทย์ที่วิทยากรออกแบบให้ เมื่อดำเนินการภาคปฏิบัติเสร็จสิ้น จะมีการระดมสมองแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างทั้งผู้เข้าฝึกอบรมเองและทีมวิทยากรเพื่อหาข้อบกพร่องและแนวทางพัฒนาร่วมกัน ผลการทดสอบทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม รวมถึงขณะการปฏิบัติการจำลองภาคปฏิบัติ จะแสดงให้เห็นถึงทักษะที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง และที่สำคัญยิ่ง ก็คือเครือข่ายบุคลากรและหน่วยงานที่ผ่านการฝึกอบรม / ฝึกซ้อม การระงับเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี มีส่วนสนับสนุนในการ **ยกระดับ *Emergency Preparedness and Response*** ของประเทศไทยให้เข้มแข็งขึ้น!!



# เอกสารอ้างอิง

๑. รายงานสรุปผลการฝึกอบรม ของกลุ่มเตรียมความพร้อมประสานงานกรณีฉุกเฉินทางรังสี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมเพื่อฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย (รังสี)” ณ สำนักงานเทศบาลเมืองมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จังหวัดระยอง และสำนักงานเทศบาลเมืองมาบตาพุด พ.ศ. ๒๕๕๔
๒. รายงานวิชาการประจำปี ๒๕๕๓-๒๕๕๔, สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๓. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง “การเสริมสร้างสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ระงับเหตุเบื้องต้น ให้มีความรู้ความสามารถในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย” ระหว่าง สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา สภากาชาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๕
๔. บทความเรื่อง “Emergency Episode 3” จาก [www.oap.go.th/resources/articles](http://www.oap.go.th/resources/articles) ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕



บรรณาธิการ : สุกัญญา จันทรมงคล

ฝ่ายเทคนิคนำเสนอ : ปุณณภา รักษาอุดมโชค  
อารีย์รัษฎ์ วงศ์พันธุ์